

Nära relationer

HUMANIST- OCH TEOLOGDAGARNA | 19-20 APRIL 2013

Nära relationer

Att sträva efter lycka är en mänsklig rättighet enligt den amerikanska självständighetsförklaringen, och mer eller mindre uttalat försöker nog de flesta av oss finna och bevara det som gör oss lyckliga. Forskare som försökt besvara frågan vari lyckan består har kommit med varierande förklaringar, men ett delsvår är konstant: en människas nära relationer definierar henne på ett sätt som varken yrkestillhörighet eller kollektiv identitet kan göra, och den grad av tillfredsställelse hon känner i livet beror i stor utsträckning på hennes relationer med sina närmaste.

När man hör uttrycket 'nära relationer' tänker man i första hand på familjen, men för många människor är vänskap viktigare än släktskap. Man väljer som bekant sina vänner men inte sina släktingar, och gentemot vännerna har man större möjligheter att kontrollera avståndet. Här har sociala medier skapat nya situationer: hur nära inpå livet ska man låta andra människor komma?

Det är förstas inte bara andra personer vi har nära relationer till. Djurvinjetter i dödsannonser vittnar om en särskild sorts känslöband. För många människor är den närmaste relationen i livet förhållandet till deras Gud. Relationen till det egna jaget är också relevant – på gott och ont. Enligt Oscar Wilde är egenkäreleken 'the beginning of a lifelong romance'. Som motsats har de mest avskyvärda handlingar människor begår ofta ett ursprung i deras förakt för sig själva.

Årets HT-dagstema kan även förstas utifrån andra premisser. Det kan t.ex. finnas nära relationer mellan språk, länder, samfund, läror, konstarter, stilar och genrer. Ingen människa är en ö, sade John Donne för fyra sekler sedan, och ingen dimension av mänsklig verksamhet överlever i isolering.

Ännu ett amerikanskt talesätt är 'The unexpected always happens', och människolivet är aldrig statiskt. Kom och låt dig överraskas av vad våra forskare har att berätta om den dynamik som finns i alla nära relationer!

Professor *Marianne Thormählen*

Prodekan för forskning, Humanistiska och teologiska fakulteterna

Humanist- och teologdagarna

När: 19–20 april 2013

Var: Alla föreläsningar äger rum på Språk- och litteraturcentrum, Helgonabacken 12, Lund.

Fritt inträde. Hela klasser får gärna boka i förväg för att vara säkra på att få plats. Se programmets baksida för kontaktuppgifter

Rausingföreläsare 2013 – Tonie Lewenhaupt

LÖRDAGEN DEN 20 APRIL KLOCKAN
12.00 I HÖRSALEN PÅ SPRÅK- OCH
LITTERATURCENTRUM

Tonie Lewenhaupt är författare, dräkthistoriker och tecknare. Hon är utbildad på Konstfack och har en mångårig erfarenhet av modebranschen i egenskap av journalist, författare och illustratör. Även trädgårdens mysterier finns inom hennes intressesfär och avspeglar sig i böcker, artiklar, bilder och utställningar.

© Gerry Johansson

För de flesta förknippas Tonie Lewenhaupt med mode. Kännetecknande för hennes djupdykningar i modets växlingar är den starka kopplingen mellan samhällsförhållanden och klädedräkt. I böcker som *Inte bara mode – samhället som modeskapare* eller *Tidlösa trådar – klassiska kläder från antiken till våra dagar* visar hon hur samhällsförändringar och förändrade värderingar resulterar i nya klädspråk. Tonie Lewenhaupts intresse är inte så mycket själva formgivning och modets trender – även om hennes kunskaper på dessa områden naturligtvis är stort. Nej, hon vill visa hur modet formas av men också formar både samhällets och människors självbild. Samhällsperspektivet visar sig i resonemang om den franska revolutionens mode med klasslösa ambitioner eller i porträttstudier från samlingsen på Krappertups slott.

Mode har också en individuell klangbotten. Det handlar om identitet och signaler, vad bäraren vill visa genom sin klädsel. I boken *Kläders tysta språk* resonerar Tonie Lewenhaupt om klädkoder genom tiderna. Det historiska perspektivet visar återkommande karaktäristika som breda axlar, höga klackar eller färger som symboler för makt eller maktanspråk. Ibland är dräktspråket övertydligt, som i 1500-talets teaterklädsel där den gode, onde, dumme eller snåle presenterades i tydliga dräktereotyper, vissa med förvånansvärd

relevans in i 2000-talet. För små kläder, för korta byxor eller för små hattar fungerar även på samtida dummerjönsar.

Mitt första möte med Tonie Lewenhaupts arbete var någon gång under 1980-talet i samband med en utställning av modebilder i Landskrona. Hon har senare anlitats av Nordiska museet för att göra bildurval av mer än 60 års modefotografering och av Kulturen i Lund för en utställning av mode, bland annat av Katja of Sweden. Under inspelningen av tv-programmet *Antikmagasinet* korsades våra vägar återigen för några år sedan. Tonie var inkallad expert under det program som hade Katja of Sweden som tema. Originalkreationerna lånades ut till programmet under förutsättning att Tonie Lewenhaupt var den enda person som tilläts hantera kläderna som nu blivit museiföremål. Till och med den klänning som Tonie själv burit måste nu hanteras av henne själv som den raritet den var, med bomullsvantar och respekt.

Temat för årets Raisingföreläsning är nära relationer. Och vad kan vara närmare oss människor än de kläder vi bär?

Professor Lynn Åkesson

Dekan, Humanistiska och teologiska fakulteterna

RAISINGFÖRELÄSARE

Vartannat år hålls Raisingföreläsningen av en forskare inom humaniora och teologi, och vartannat år av en nordisk framstående kulturpersonlighet. För föreläsningen utgår ett stipendium ur stiftelsen Elisabeth Rausings minnesfond.

Raisingföreläsare genom tiderna:
www.ht.lu.se/Raisingforelasare

Programöversikt – fredagen 19 april

9.15–9.40

Johannes Persson | **Förstå och förklara** | Hörsalen

Charlotte Webb | **Muses and Monsters – Literature and the Language of Love** | A129b

Matteo Fuoli | **Corporate scandals, environmental disasters and managers' rhetoric** | L201

10.00–10.25

Birgitta Berglund | **Barn och föräldrar – nära relationer i Jane Austens romaner** | Hörsalen

Alexander Strukelj & Carita Paradis | **Kan du lita på din hjärna?** | A129b

Joel Parthemore | **Concepts and Language – Close Relations? Not So Close!** | L201

10.45–11.10

Johanna Gustafsson-Lundberg | **Social kompetens som mål och mening – människosyn och terapeutisk kultur i skolan** | Hörsalen

Rikard Schönström | **Mellan nationalism och kosmopolitism – den kulturella skandinavismens roll idag** | A129b

Kristofer Hansson | **Relationer i kris** | L201

11.30–11.55

Bonnie Clementsson | **Förbjudna förbindelser – incest och relationer i förbjudna led från 1700–2000** | Hörsalen

Stephan Borgehammar | **Medeltidens Medelsvensson + kyrkobyggnader = sant?** | A129b

Frida Mårtensson | **Ordförståelse och hjärnan – nära relation mellan konkreta ord och synintryck** | L201

Samtliga programpunkter äger rum på Språk- och litteraturcentrum

12.00–13.00

Visning av utrustning från Humanistlaboratoriet i foajén på Språk- och litteraturcentrum.

13.15–14.15

Nära relationer mellan ny teknologi och humaniora i Humanistlaboratoriet – En serie mikroföreläsningar | H140

13.15–13.40

Torbjörn Ahlström | Två hästar för rätt skelett – om identifieringen av Rikard III av England | Hörsalen

Henrik Rydell Johnsén | Den antika bildningen och de tidiga kristna klostren – diskontinuitet eller kontinuitet? | A129b

Marion Lamberth | Richard Gerstl och Schönbergkretsen | L201

14.00–14.25

J Alexander Bareis | Är TV-serien romanens arvtogare? | Hörsalen

Hans Malmström | Kristen predikan – teologisk föreläsning eller konversation? | A129b

Hege Irene Markussen | Alevier i Turkiet och deras relationer till staten, politiken och historien | L201

14.45–15.10

Susanne Schötz | Vad säger katten? Om mjau, kurr och andra kattljud | Hörsalen

Andreas Engh Seland | Body Horror and Kierkegaard's Theory of Sexuality | A129b

Anita Thomas | Input och output i en nära relation vid inläring av franska verb | L201

Samtliga programpunkter äger rum på Språk- och litteraturcentrum

15.30–15.55

Elisabeth Iregren | Hund och människa – en nära relation under årtusenden | Hörsalen

Johanna Rivano Eckerdal | Närhet och information – unga kvinnors värdering av information inför val av preventivmedel | A129b

Sara Gehlin | Gudsrelationen – en drivkraft till fredsbyggande? Om kristna fredspionjärens motiv till aktivism och politiskt motstånd | L201

Programöversikt – lördagen 20 april

Börja lördagen med en kaffe och kaka i SOL-kaféet

Idag bjuder Humanistiska och teologiska fakulteterna på kaffe och kaka till föreläsningarna. Välkommen!

10.00–10.25

Anna Lindhé | Shakespeare, kvinnor och relationer | Hörsalen

Rune Söderlund | Unio mystica – om närhetsrelation mellan Gud och människan i kristen tradition | A129b

10.40–11.05

Elisabet Björklund | Att lära sig kärlekens språk – om sexualupplysningsfilm i Sverige | Hörsalen

Hans Olsson | Tillsammans mot Satan – kristna migranter i Zanzibar | A129b

11.20–11.45

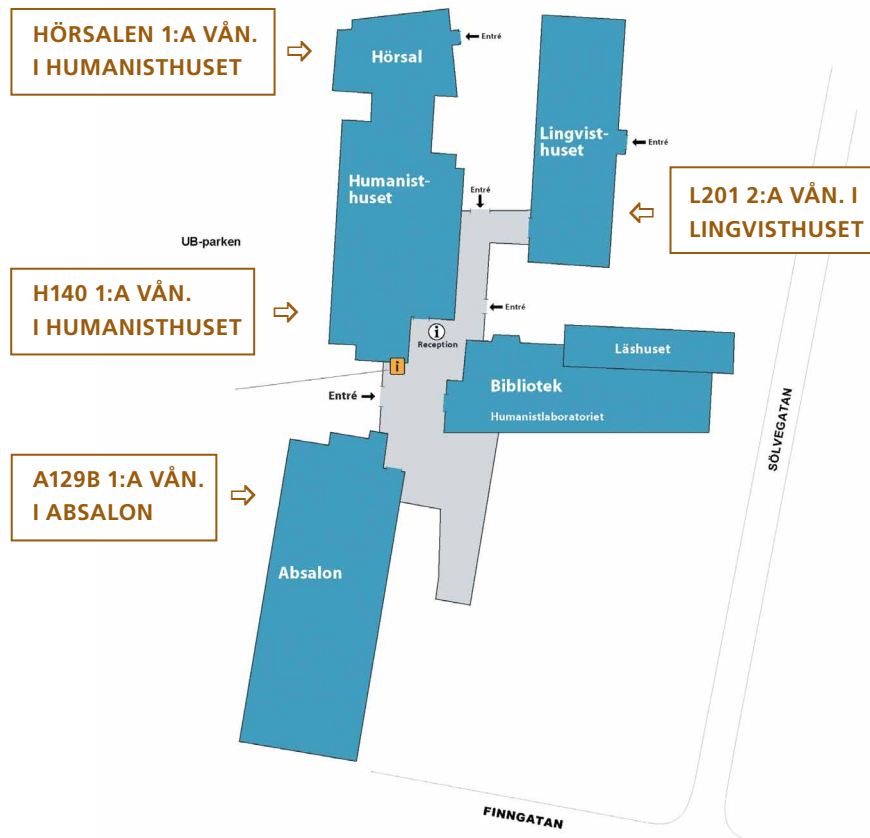
Jesper Svartvik | Nära relationer i Bibeln | Hörsalen

Samtliga programpunkter äger rum på Språk- och litteraturcentrum

Annika J Lindskog | Nära relationer – Sylvia Plaths och Ted Hughes
poetiska samarbete | A129b

12.00–13.00

Årets Rausingföreläsning av Tonie Lewenhaupt | Kläders tysta språk –
klädkoder och kommunikation | Hörsalen

Samtliga programpunkter äger rum på Språk- och litteraturcentrum

Fredagen 19 april

Samtliga programpunkter äger rum på Språk- och litteraturcentrum

9.15–9.40

• Hörsalen FÖRSTÅ OCH FÖRKLARA

Johannes Persson

Lunds universitet strävar efter att vara ett universitet i världsklass som förstår, förklarar och förbättrar vår värld och människors villkor. För att få med både humaniora och naturvetenskap har man länge ansett att både orden förstå och förklara krävs. Forskarna har skapat distans på ett klurigt sätt. Men det är väl en dimridå man skapat? Förstå och förklara – föredrag om en nära men medvetet dold relation.

Johannes Persson är professor i teoretisk filosofi vid Filosofiska institutionen.

• A129b MUSES AND MONSTERS – LITERATURE AND THE LANGUAGE OF LOVE

Charlotte Webb

From the troubadour poets, reaching for the stars to describe their beloveds, to the tumultuous entanglements of the modern novel, literature has played a central role in shaping our conceptions of romantic love. In this presentation I explore the language of love as it has evolved over centuries of literary history.

Charlotte Webb är doktorand i engelska med litteraturvetenskaplig inriktning vid Språk- och litteraturcentrum.

Föreläsningen hålls på engelska.

• L201 CORPORATE SCANDALS, ENVIRONMENTAL DISASTERS AND MANAGERS' RHETORIC

Matteo Fuoli

Trust and close relations are fundamental ingredients of social life. They allow societies

to prosper and thrive. But, who can you trust? Why should you trust them? and How does trust develop? Based on the results of my research on the BP manager's rhetoric after the Gulf of Mexico disaster, I will show that language plays a key role in eliciting, maintaining and repairing trust.

Matteo Fuoli är doktorand i engelsk lingvistik vid Språk- och litteraturcentrum.

Föreläsningen hålls på engelska.

10.00–10.25

• Hörsalen

BARN OCH FÖRÄLDRAR – NÄRA RELATIONER I JANE AUSTENS ROMANER

Birgitta Berglund

Jane Austen skrev sina romaner mellan 1790 och 1817, en period då barn och barnuppfostran var ett högaktuellt ämne. I svallvågorna av Rousseaus uppfostringsroman *Émile* från 1762 vurmade romantiken för den ädle vilden och en fri uppfostran, samtidigt som upplysningstidens något annorlunda ideal ännu inte var utdöda, och en begynnande evangelisk väckelserörelse hade en helt annan syn på barnens fostran. Den bild Jane Austen ger av barn och föräldrar är ett klarsynt och humoristiskt inlägg i denna debatt.

Birgitta Berglund är lektor i engelsk litteraturvetenskap vid Språk- och litteraturcentrum.

• A129b

KAN DU LITA PÅ DIN HJÄRNA?

Alexander Strukelj & Carita Paradis

Hur många djur av varje sort hade Mose på sin ark? Chansen är stor att du svarade "två", och därmed fel, på denna fråga, men när du hör att det var Noak som byggde arken så tänker du nog "det visste jag ju!" Detta är bara ett exempel på hur hjärnan fungerar. Men vad är det egentligen som händer, och är det till och med möjligt att missta sig på absoluta motsatser som *high* istället för *low* i en text?

Carita Paradis är professor i engelsk språkvetenskap vid Språk- och litteraturcentrum, Alexander Strukelj är forskningsassistent i Humanistlaboratoriet.

• L201

CONCEPTS AND LANGUAGE – CLOSE RELATIONS? NOT SO CLOSE!

Joel Parthemore

Concepts are, roughly speaking, the building blocks of structured thought. Philosophers of mind and language have been wont to treat concepts and language as very close relations indeed: so for example, linguists such as Jens Allwood have said that concepts are nothing more than linguistic meaning; while philosophers such as the late Wilfred Sellars and Donald Davidson have claimed that, lacking language, agents have neither thoughts nor minds. I present arguments why – although the relation is an important one, in both directions! – it is not so close as one might think.

Joel Parthemore är forskare i semiotik vid Språk- och litteraturcentrum.

Föreläsningen hålls på engelska.

10.45–11.10

• Hörsalen

SOCIAL KOMPETENS SOM MÅL OCH MENING – MÄNNISKOSYN OCH TERAPEUTISK KULTUR I SKOLAN

Johanna Gustafsson-Lundberg

I arbetet med skolans värdegrund förekommer idag en mängd metoder och program som på olika sätt syftar till att låta barnen träna egenskaper som sägs befrämja social kompetens, bland annat benämnt som socioemotionell träning. I en närmare analys av ett av dessa program diskuteras frågor som: Vad är målet för programmet? Vem är den goda eleven? Och vad händer med barns moraliska reflektioner när de kontinuerligt övas i att utföra "rätt" handlingar?

Johanna Gustafsson-Lundberg är lektor i teologi vid Centrum för teologi och religionsvetenskap.

• A129b

MELLAN NATIONALISM OCH KOSMOPOLITISM – DEN KULTURELLA SKANDINAVISMENS ROLL IDAG

Rikard Schönström

Skandinavism var en rörelse som satte sin prägel på nordisk konst och litteratur under

romantikens epok. Dess målsättning var inte bara att försöka definiera en för de nordiska folken gemensam identitet utan också att bana väg för en politisk union mellan Sverige, Danmark och Norge. I vår egen tids ekonomiskt integrerade Europa förefaller skandinavismen ha spelat ut sin roll, men i mitt föredrag argumenterar jag för att den än idag kan tjäna som en fruktbar modell för en transnationell kulturell identitet.

Rikard Schönström är professor i litteraturvetenskap vid Språk- och litteraturcentrum.

• L201

RELATIONER I KRIS

Kristofer Hansson

Under 1970-talet blev krispsykoterapi något som kom att inspirera och förändra delar av psykiatrin i Sverige. Centralt för krispsykoterapi var att den individuella krisen var något gott, och nästan önskvärt, att gå igenom. I så kallade utvecklings- eller mognadskriser fanns det möjlighet att växa och nå insikt om sitt eget Jag samt mogna i sin relation till andra människor. I denna presentation pratar jag om hur vi idag är påverkade av detta psykiatriska arv från 70-talet. Hur framställs den individuella krisen i vår egen samtid?

Kristofer Hansson är forskare i etnologi vid Institutionen för kulturvetenskaper.

11.30–11.55

• Hörsalen

FÖRBUDNA FÖRBINDELSER – INCEST OCH RELATIONER I FÖRBUDNA LED FRÅN 1700–2000

Bonnie Clementsson

För 300 år sedan var definitionen av incest mycket vidare än vad den är idag. T. ex. jämställde man släktskap via blod med släktskap via giftermål. Därmed betraktades t.ex. en mans relation med sin hustrus syster som lika förbjuden som om han hade en relation med sin egen syster. Sådana brott räknades till den tidens *högmålsbrott* och skulle enligt lagen straffas med döden oavsett om relationen baserades på frivillighet från båda parter. Men var det verkligen så i praktiken också?

Bonnie Clementsson är doktorand i historia vid Historiska institutionen.

• A129b

MEDELTIDENS MEDELSVENSSON + KYRKOPYGGNADER = SANT?

Stephan Borgehammar

Vilken relation till kyrkobyggnader hade "den vanliga människan" på medeltiden? Frågan har belysts av två nyblivna doktorer vid HT-fakulteterna, Hanna Källström och Ing-Marie Nilsson. Föredraget diskuterar deras iakttagelser och lägger till några egna. Sedan dryftas nutida attityder till kyrkobyggnader. Slutsatsen blir att medeltidens Medelsvensson hade en intimare relation till kyrkobyggnader än dagens, men att det kanske är mer intressant att undersöka hur relationens **art** har förändrats över tid än hur dess **styrka** har förändrats.

Stephan Borgehammar är professor i praktisk teologi vid Centrum för teologi och religionsvetenskap.

• L201

ORDFÖRSTÅELSE OCH HJÄRNAN – NÄRA RELATION MELLAN KONKRETA ORD OCH SYNINTRYCK

Frida Mårtensson

Jag har studerat ordförståelse hos en man med skador i hjärnans synområden och upptäckt att han har problem med konkreta ord för saker man kan se (t.ex. 'fjäril'), men inte med abstrakta ord, (t.ex. 'frihet') eller ord för andra sinnesupplevelser (t.ex. 'knall'). Detta kan bero på att synrelaterade ord som 'fjäril' lärs in när man ser fjärilar och därför aktiverar delvis samma hjärnceller. Kunskapen om denna nära relation mellan konkreta ord och synintryck kan vara användbar vid språkrekommunikation efter en hjärnskada.

Frida Mårtensson är doktorand i allmän språkvetenskap vid Språk- och litteraturcentrum.

12.00–13.00

VISNING AV UTRUSTNING FRÅN HUMANISTLABORATORIET I FOAJÉN PÅ SPRÅK- OCH LITTERATURCENTRUM.

13.15–14.15

• H140

NÄRA RELATIONER MELLAN NY TEKNOLOGI OCH HUMANIORA I HUMANISTLABORATORIET – EN SERIE MIKROFÖRELÄSNINGAR

Humanistlaboratoriet erbjuder humanister möjligheter att arbeta med metoder tidigare förknippade med andra vetenskaper. Vill du veta mera om vilka relationer som finns mellan humaniora och teknologi? Kom då till våra mikroforeläsningar som ger konkreta exempel på forskning som bedrivs i labbet.

- **NÄRA RELATIONER MELLAN MOTSATSER**
- **SKRIVA FÖR HAND OCH PÅ DATOR – NÄSTAN SAMMA SAK?**
- **NÄRA RELATIONER I FÖRSTÅELSE – HUR HJÄRNAN BEARBETAR ORD OCH MENINGAR**
- **VAD ÖGONRÖRELSEMÄTNING KAN AVSLÖJA OM LÄSNING OCH SEMANTISKA ILLUSIONER**
- **WHAT'S IN A LOOK – VISUAL PROCESSES AND INFORMATION EXTRACTION WHEN OUR EYES ARE STABLE**

13.15–13.40

• Hörsalen

TVÅ HÄSTAR FÖR RÄTT SKELETT – OM IDENTIFIERINGEN AV RIKARD III AV ENGLAND

Torbjörn Ahlström

Den fjärde februari 2013 kallade University of Leicester till presskonferens. Kontentan av denna var att man ansåg sig ha identifierat skelettet efter kung Rikard III. En mängd data låg till grund för identifieringen. Störst vikt lades vid en analys av mitokondriellt DNA från skelettet, vilket jämfördes med två nu levande släktingar. Resultaten visade på släktskap, menade man. Kritiken lät dock inte vänta på sig. Hur "nära relationer" måste finnas för att slutsatsen skulle vara riktig? I följande presentation ger jag en bakgrund till resultaten från gråbrödraklostret i Leicester samt eftersökningarna av den valplats där kungen, åtminstone enligt Shakespeare, skall ha yppat orden "En häst! En häst! Mitt kungarrike för en häst!"

Torbjörn Ahlström är professor i historisk osteologi vid Institutionen för arkeologi och antikens historia.

• A129b

DEN ANTIKA BILDNINGEN OCH DE TIDIGA KRISTNA KLOSTREN – DISKONTINUITET ELLER KONTINUITET?

Henrik Rydell Johnsen

Trots klosterväsendets avgörande roll för framväxten av en europeisk kultur har dess roll i förmedlingen av klassisk bildning inte behandlats ingående i forskningen. På grund av en koncentration på västlig tradition, och förutfattade meningar om tidiga östliga kloster som en obildad motpol till antik kultur, har avgörande frågor kring de tidiga östliga klostrens karaktär av skolor, liksom deras relation till antik bildningskultur aldrig ställts. En ny läsning av källmaterialet visar på en nära relation mellan tidiga kloster och antik kultur.

Henrik Rydell Johnsen är forskare vid Centrum för teologi och religionsvetenskap.

• L201

RICHARD GERSTL OCH SCHÖNBERGKRETSEN

Marion Lamberth

På våren 1906 kontakter Richard Gerstl, idag känd som en av Österrikes tidigaste expressionister, tonsättaren Arnold Schönberg med en önskan om att få porträttera honom. Efter att ha inhämtat noggranna uppgifter om den unge målaren tackar Schönberg ja till hans förfrågan, och det blir början till en nära relation mellan denne målare och Schönbergkretsen. Men deras vänskap tar ett abrupt slut när Schönbergs äktenskap skakas av en kris i vilken också Gerstl verkar ha varit inblandad. Året är nu 1908 och Schönberg är på väg in i sin atonala period.

Marion Lamberth är doktor i musikvetenskap och undervisar vid Institutionen för kulturvetenskaper.

14.00–14.25

• Hörsalen

ÄR TV-SERIEN ROMANENS ARVTAGARE?

J Alexander Bareis

Twin Peaks, Sopranos, Mad Men, Downton Abbey – är det de stora TV-serierna som har tagit över romanens roll som ledande format för att skildra vår samtid i fiktionen? Det

kanske är så att Dickens, Flaubert, Tolstoj och Thomas Mann har fått sina rätta arvtagare i författarna bakom de stora framgångarna på skärmen? Det finns en rad paralleller med romankonstens början och storhetstid, när t. ex. Dickens skrev sina romaner som följetonger i tidningar, och seriernas episodiska berättande. Men det finns också en hel del skillnader – en av dem blev särskilt iögonfallande julen 2012, när Downton Abbays jul-special ledde till mycket upprörda känslor både i Storbritannien och annorstädes i världen.

J Alexander Bareis är docent i tyska med litteraturvetenskaplig inriktning och forskar-assistent vid Språk- och litteraturcentrum.

• A129b

KRISTEN PREDIKAN – TEOLOGISK FÖRELÄSNING ELLER KONVERSATION?

Hans Malmström

Språkvetare har pekat på retoriska och andra likheter mellan den akademiska föreläsningen och den kristna predikan. Predikoforskare, predikoinstruktioner och praktiserande predikanter å sin sida hävdar bestämt att predikan aldrig får bli akademisk eller formell eller använda krånglig religiös jargong som människor kanske inte förstår eller som har en distanserande effekt. I stället ska predikanten sträva efter att göra predikan till ett slags "konversation" med församlingen. Med utgångspunkt i predikanterens ordanvändning redovisas här resultatet av en studie som sätter fingret på delar av predikans språkliga karaktär.

Hans Malmström är lektor vid Chalmers tekniska högskola och postdoktorsforskare i engelska vid Språk- och litteraturcentrum.

• L201

ALEVIER I TURKIET OCH DERAS RELATIONER TILL STATEN, POLITIKEN OCH HISTORIEN

Hege Irene Markussen

I Turkiet idag finns ca 15–20 miljoner alevier. De tillhör en religiös och kulturell minoritet i landet som skiljer sig från den sunni-muslimska majoriteten. Hur förhåller alevierna sig till den sekularistiska turkiska staten, till den sunni-muslimska regeringen och till Turkiets moderna historia?

Hege Irene Markussen är doktor i religionshistoria vid Centrum för teologi och religionsvetenskap.

14.45–15.10

• Hörsalen

VAD SÄGER KATTEN? OM MJAU, KURR OCH ANDRA KATTLJUD

Susanne Schötz

Många skulle nog säga att det inte är hunden utan katten som är människans bästa vän. Vi har lärt oss att kommunicera med varandra med både gester och läten. Katten har faktiskt en väldigt stor ljudrepertoar. Den kan mjaua, spinna, kurra, pipa och fräsa, och även kombinera olika ljud till komplexa yttranden. Ändå finns det förvånansvärt få språkvetenskapliga studier av kattljud. I mitt föredrag kommer jag att berätta både om tidigare forskning och om mina egna studier av kattens läten.

Susanne Schötz är docent i fonetik vid Språk- och litteraturcentrum och Humanistlaboratoriet.

• A129b

BODY HORROR AND KIERKEGAARD'S THEORY OF SEXUALITY

Andreas Engh Seland

Sexuality is bound up with anxiety and feelings of alienation. We do not need Kierkegaard to teach us that. Just ask anyone. But why? According to Kierkegaard, it is because there exists a principal breakdown in our own self-relationship when it comes to the sexual. Not because, in a Freudian vein, the sexual is something strongly morally inhibited and censored, but because man, in the sexual, comes into direct contact with his own absurd and bodily finitude.

Andreas Engh Seland är doktorand i religionsfilosofi vid Centrum för teologi och religionsvetenskap.

Föreläsningen hålls på engelska.

• L201

INPUT OCH OUTPUT I EN NÄRA RELATION VID INLÄRNING AV FRANSKA VERB

Anita Thomas

Att lära sig ett verbsystem i ett nytt språk är svårt. Franska verb utgör inget undantag; det är många former som låter likadant men som används i olika kontexter, till

exempel för att beskriva en händelse i dåtid eller en händelse i framtid. Jag kommer att presentera en studie av svenska barn som lär sig franska i en fransk skola. Jag diskuterar hur deras användning av verbformer påverkas av språket som används av de vuxna omkring dem.

Anita Thomas är lektor i franska vid Språk- och litteraturcentrum.

15.30–15.55

• Hörsalen

HUND OCH MÄNNISKA – EN NÄRA RELATION UNDER ÅRTUSENEN

Elisabeth Iregren

Hur såg människans relation till hunden ut tidigare? Under stenåldern och järnåldern kunde hunden antingen begravas med eller utan sin husbonde/matmor. Om vi vet vad hundarna åt, så kanske vi kan förstå hur de sköttes? Under järnåldern fanns vinthundar, som jagade tillsammans med ryttare. Hemma låg knähunden. Fanns den hos husfrun eller lekte den med barnen? Tilliten mellan hund och människa byggdes upp när vargen tämjdes. Hur gick tämjningen till?

Elisabeth Iregren är professor emeritus i osteologi vid Institutionen för arkeologi och antikens historia.

• A129b

NÄRHET OCH INFORMATION – UNGA KVINNORS VÄRDERING AV INFORMATION INFÖR VAL AV PREVENTIVMEDEL

Johanna Rivano Eckerdal

I min avhandling har jag studerat hur unga kvinnor värderar och använder informationskällor inför val av preventivmedel. Närhet spelar på olika sätt in i de berättelser som jag tagit del av när jag intervjuat dels unga kvinnor och dels de barnmorskor som de besökt för rådgivning om preventivmedel på ungdomsmottagningar.

Johanna Rivano Eckerdal är lektor vid Institutionen för kulturvetenskaper.

• L201

GUDSRELATIONEN – EN DRIVKRAFT TILL FREDSBYGGANDE? OM KRISTNA FREDSPIONJÄRERS MOTIV TILL AKTIVISM OCH POLITISKT MOTSTÅND

Sara Gehlin

En Gudsrelation kan vara hett politiskt stoff. För individen kan den betyda en kallelse, som motiverar antingen till freds- eller till krigshandlingar. Föredraget uppmärksammar hur pionjärer i dagens globala ekumeniska rörelse arbetar för att lyfta fram kristendomens resurser för ett aktivt fredsskapande. Det belyser också hur historiska ekumeniska pionjärer som Nathan Söderblom och Dietrich Bonhoeffer lät Gudsrelationen vara det yttersta motivet för ett politiskt motstånd och insatser för fred.

Sara Gehlin är doktorand i missionsvetenskap med ekumenik vid Centrum för teologi och religionsvetenskap.

Lördagen 20 april

10.00–10.25

• Hörsalen

SHAKESPEARE, KVINNOR OCH RELATIONER

Anna Lindhé

Var generation har sin Shakespeare, och de flesta författare har någon relation till en av litteraturhistoriens mest kända författare. Denna föreläsning handlar om kvinnliga författares relation till Shakespeare och hur de har bearbetat en av hans främsta pjäser, *King Lear*, i sina romaner. Vad händer när kvinnliga författare ger sin syn på *King Lear*? Hur förändras vår syn på pjäsen och på mellanmänskliga relationer, framförallt relationen mellan far och dotter?

Anna Lindhé är vikarierande lektor i engelska vid Språk- och litteraturcentrum.

• A129b

UNIO MYSTICA – OM NÄRHETSRELATION MELLAN GUD OCH MÄNNISKAN I KRISTEN TRADITION

Rune Söderlund

På flera ställen i Bibeln kan vi läsa om människor som tänks ha levat i en särskilt nära relation till Gud. I kristet fromhetsliv under medeltiden förekom det att man, delvis under inspiration från nyplatonismen, sökte en mystisk upplevelse som kom att gå under benämningen unio mystica (den mystiska föreningen). Termen förekommer även i protestantisk dogmatik, dock med en delvis annan innebörd.

Rune Söderlund är docent i dogmatik med symbolik vid Centrum för teologi och religionsvetenskap.

10.40–11.05

• Hörsalen

ATT LÄRA SIG KÄRLEKENS SPRÅK – OM SEXUALUPPLYSNINGSFILM I SVERIGE

Elisabet Björklund

Sexualupplysande filmer har funnits i Sverige sedan stumfilmens tid och var fram till det tidiga 1970-talet en inte helt ovanlig typ av film på svenska biografer. Detta föredrag ger en inblick i genrens historia i Sverige. I fokus står den svenska sexualupplysningsfilmen *Ur kärlekens språk* från 1969. Filmen fick stor uppmärksamhet när den hade premiär och har gått till historien för sina explicita sexscener. Men vad säger den oss egentligen om tidens syn på sex, kärlek och relationer?

Elisabet Björklund är doktor i filmvetenskap vid Språk- och litteraturcentrum.

• A129b

TILLSAMMANS MOT SATAN – KRISTNA MIGRANTER I ZANZIBAR

Hans Olsson

Allt fler östafrikaner lämnar idag sina hem i hopp om arbete på Zanzibar utanför Tanzanias kust. Ställd inför en situation där relationen till familj och ursprung bryts kämpar många migranter med att finna fotfäste i en ny kontext. Denna föreläsning belyser hur pingstkristna migranter betonar nära relationer som en förutsättning för att utveckla motståndskraft mot Satan i vardagen, vilket idag i allt större utsträckning leder till konflikter med islam.

Hans Olsson är doktorand i missionsvetenskap med ekumenik vid Centrum för teologi och religionsvetenskap.

11.20–11.45

• Hörsalen

NÄRA RELATIONER I BIBELN

Jesper Svartvik

Det berättas i Nya testamentets evangelier att när Jesus av Nasaret dör brister ett stort förhänge i Jerusalems tempel i två delar, hela vägen uppifrån och ända ned. Detta väldiga tygstycke kan ha varit så långt som arton meter. I detta föredrag berättar jag om hur

denna berättelse har tolkats av bibelläsare genom tiderna. Vad kan en sådan händelse säga oss om nära relationer?

Jesper Svartvik är professor i religionsteologi vid Centrum för teologi och religionsvetenskap.

• A129b

NÄRA RELATIONER – SYLVIA PLATHS OCH TED HUGHES POETISKA SAMARBETE

Annika J Lindskog

Äktenskapet mellan Sylvia Plath och Ted Hughes har främst skildrats utifrån sina sämsta stunder: otrohet, separation och skuld. I detta föredrag vill jag istället titta på det nära samarbetet mellan poeterna under en lyckligare tid i relationen. Från första stund var det skrivandet som förde Plath och Hughes samman. Hur inspirerade de varandra? Hur påverkades deras poesi av den andres produktion? Hur kan deras texter sägas "konversera" med varandra?

Annika J Lindskog är doktorand i engelska med litteraturvetenskaplig inriktning vid Språk- och litteraturcentrum.

12.00–13.00

• Hörsalen – årets Raisingföreläsning med Tonie Lewenhaupt

KLÄDERS TYSTA SPRÅK – KLÄDKODER OCH KOMMUNIKATION

Mode har en individuell klangbotten. Det handlar om identitet och signaler, vad bäraren vill visa genom sin klädsel. I boken *Kläders tysta språk* resonerar Tonie Lewenhaupt om klädkoder genom tiderna. Det historiska perspektivet visar återkommande karaktäristika som breda axlar, höga klackar eller färger som symboler för makt eller maktanspråk. Ibland är dräktspråket övertydligt, som i 1500-talets teaterklädsel där den gode, onde, dumme eller snåle presenterades i tydliga dräktsstereotyper, vissa med förvånansvärd relevans in i 2000-talet. För små kläder, för korta byxor eller för små hattar fungerar även på samtida dummerjösar.

Temat för årets Raisingföreläsning är nära relationer. Och vad kan vara närmare oss människor än de kläder vi bär?

Tonie Lewenhaupt är författare, dräkthistoriker och tecknare. Hon är utbildad på Konstfack och har en mångårig erfarenhet av modebranschen i egenskap av journalist, författare och illustratör.

Övriga programpunkter

Visning av utrustning från Humanistlaboratoriet i foajén på SOL-centrum.

När? Fredag 19 april 12.00–13.00

Utställning i biblioteket

På HT-biblioteken kan du i en liten utställning få se hur relationer kan se ut inom forskningen. Vilka är de mest citerade inom ett urval av ämnen? Du kan även botanisera i ett spännande urval av alla böcker som på olika sätt behandlar brev i olika former.

Bokförsäljning

Biblioteket ordnar bokförsäljning i foajén. Välj bland nya publikationer av forskare inom humaniora och teologi och utgallrade dubletter. Glöm inte att ta med kontanter, vi har inte möjlighet att ta betalt med kort.

Ny hemsida som presenterar vår forskning – www.ht.lu.se/skriftserier

På hemsidan presenteras böcker som ges ut av forskarna inom humaniora och teologi. Här kan du söka dig fram inom våra olika skriftserier, botanisera bland förlagsutgivna böcker eller söka efter en bok om ett ämne som intresserar dig. Detta är en ny sida som successivt kommer att utökas, men redan nu finns det mängder av information för dig som vill hitta forskning – från *Absalon* till *Ugglan*. Smakprov på våra böcker kommer att finnas på plats i foajén under HT-dagarna!

Börja lördagen med en kaffe i SOL-kaféet

SOL-kaféet håller öppet också på lördagen den 20 april, och då bjuder Humanistiska och teologiska fakulteterna på kaffe och kaka till föreläsningarna.

BYGGARBETEN KAN FÖRSVÅRA PARKERINGEN

Var ute i god tid för att hitta parkering. På grund av ombyggnationer norr om Språk- och litteraturcentrum finns det lite färre parkeringsplatser tillgängliga än vanligt.

Lokalbuss linje 1 stannar precis utanför SOL-centrum – hållplats Sölvegatan.

SKOLBESÖK

Skolklasser som vill besöka Humanist- och teologdagarna får gärna höra av sig i förväg för att vara säkra på att få plats. Kontakta Gisela Lindberg, tel.046–222 72 33, e-post: Gisela.Lindberg@kansliht.lu.se

FLER EXEMPLAR

Detta program finns att hämta i universitetets huvudbyggnad, på Akademiska föreningen, på turistbyrån i Lund. Det går också att beställa program genom Kansli HT; tel. 046–222 72 33, e-post: Gisela.Lindberg@kansliht.lu.se

Programmet finns också på www.ht.lu.se/htdagar

LUNDS UNIVERSITET
Humanistiska och teologiska fakulteterna